Пам'ятаймо про Україну!

SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

VOL. CIV. № 99 JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 24, 1997 CENTS 75 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК СУБОТА, 24-го ТРАВНЯ 1997 р. Ч. 99 РІК CIV.

Л. Кучма чекає візити Б. Єльцина з оптимізмом

Київ. — Президент Леонід Кучма висловив 21-го травня оптимізм щодо запланованої на кінець цього місяця візити президента Росії Бориса Єльцина, повідомили засоби масової інформації.

Виступаючи на спільній пресконференції з польським президентом Алєксандром Квасневським, Л. Кучма сказав, що Б. Єльцин, який скасовував свою поїздку в Україну принаймні шість разів, цього разу має бажання приїхати. Однак певні сили, наприклад деякі російські засоби масової інформації, за словами Президента України, так не вважають.

Як відомо, Б. Єльцин має приїхати до Києва 30-го травня на дводенну візиту, під час якої заплановано підписати широкомасштабний політичний договір, спрямований на вирішення розбіжностей між двома країнами, особливо у питанні поділу Чорноморської фльоти.

Процес переговорів є сповільнений територіяльними претенсіями російського парляменту на Крим і особливо Севастопіль, де базується Чорноморська фльота. Покищо обидві сторони не знайшли спільної мови щодо умов дальшого базування російської частини фльоти в цьому місті.

Пропонують скасувати пільги

Київ (УНІАР). — Депутати Верховної Ради України під час розгляду законопроєкту щодо формування бюджету рекомендують внести такі зміни: скасувати пільги, надані указами та розпорядженнями Президента і обмежити використання службового автотранспорту в органах державної влади. За ці два доповнення проголосувало 238 депутатів, а в цілому за постанову із 9-ох пунктів проголосував 241 депутат.

Парляментаристи також розглянули проєкт закону про трудові конфлікти. Після обговорення із законопроєкту виключено статті про закриття підприємств і звільнення всіх працівників. В результаті проєкт набув такого вигляду: преамбула, п'ять розділів, положень і 38 статтей.

Запропонована структура проєкту передбачає більш послідовний порядок вирішення колективних трудових конфліктів. При неможливості досягти згоди підтверджується конституційне право громадян на страйк.

Законопроєкт ухвалено в першому читанні й рекомендовано комісіям допрацювати його з урахуванням пропозицій та винести на друге читання після ратифікації Верховною Радою Европейської соціяльної хартії.

До проєкту запропоновано внести положення про заборону закриття підприємств зі звільненням працівників та вирішення питань щодо страйків солідарности.

Створюють Інститут представників УСПП

Київ (УНІАР). — Надзвичайний VI-й з'їзд Українського Союзу Промисловців і Підприємців (УСПП) 19-го травня ухвалив постанову, в якій відображено основні положення, виголошені на з'їзді президентом УСПП Анатолієм Кінахом.

Зазначені положення спрямовано на подолання критичних тенденцій в економіці країни і забезпечення економічного зростання, з опиранням на консолідацію, інтелект суспільства й об'єктивну незворотність ринкових реформ.

З метою посилення впливу УСПП на стан справ у державі вирішено заснувати Інститут представників УСПП у Верховній Раді, Кабінеті Міністрів, Адміністрації Президента України. Завдання Інституту — забезпечити своєчасне врахування інтересів українських товаровиробників на всіх стадіях підготови і розгляду законопроєктів.

УСПП закликала Верховну Раду продовжити працю 7-ої сесії аж до ухвалення державного бюджету на 1997 рік, бюджетної резолюції на 1998 рік та пакету законів соціяльно-економічного бльоку. Якщо постанови з'їзду і далі ігноруватиметься, УСПП має намір організувати акції протесту та висловити недовір'я законодавчій і виконавчій владам.

На жовтень 1997 року заплановано надзвичайний з'їзд УСПП для затвердження передвиборчої програми кандидатів у депутати від організації.

Бібліотека НТШ є на інтернеті

Ню Иорк (Р. А). — З НТШ-А інформують, що наукова бібліотека НТШ-А, яка нараховує вже понад 30,000 томів з різних ділянок студій україністики, є вже доступна тепер широкому загалові дослідників і читачів через свій власний Електронічний каталог (ЕК), який від квітня ц. р. є включений в інтернет під адресою www.brama.com/sss.

Праця над комп'ютеризацією бібліотеки провадиться систематично від 1992 року під керівництвом бібліотекаря Світлани Андрушків та голови бібліотечної комісії НТШ-А Тані Кейс. Технічну працю для включення ЕК на інтернет перевели Максим Пізюр та Анна Кріль у співпраці з головою Комп'ютерної комісії НТШ-А Романом Андрушковим.

Електронічний каталог є відкритий для всіх, хто користується інтернетом. Пошук в каталозі можна провадити за автором, заголовком або предметом, в українській або англійській мовах, вживаючи або загально прийнятий кириличний шрифт, або англійський шрифт з транслітерацією даного гасла. Праця над удосконаленням ЕК ведеться дальше.

Заохочується усіх зацікавлених, хто має доступ до інтернету, користати з нагоди, щоб познайомитися з бібліотекою НТШ. Бажаючі отримати додаткову інформацію можуть звернутися до Комп'ютерної комісії НТШ-А, або безпосередньо на адресу<admin@brama.com>

Спалах сибірки забрав життя двом людям

Київ. — В наслідок великого спалаху сибірки на Донеччині померли двоє осіб і 29 опинилися в лікарні, повідомили 22-го травня засоби масової інформації. В селі Привільне, де ця інфекція почалася, введено карантин. Київська газета „День" пише, що хвороба поширилася після того, як робітникам на фармі заплатили м'ясом тварин, що померли від раптового спалаху „коров'ячої чуми". Хворі на сибірку переживають гнійне запалення глибоких шарів шкіри, відчувають нудоту і високу температуру. Смерть є тяжкою.

Анатолій Греневич, заступник головного лікаря Волноваxівського шпиталя, сказав агентству Ройтерс, що 29 осіб, хворі на сибірку, є поза небезпекою, а інфекцію вдалося взяти під контролю. За його словами, минулого тижня від цієї хвороби померли чоловік і жінка у віці понад 40 років, проте їхні дві дочки-підлітки є здорові.

У разі негайного надання медичної допомоги сибірку, яка передається через дотик, їжу і навіть вдихання, можна вилікувати пеніциліною.

Згідно з газетою „День", м'ясо давали робітникам замість платні, намагаючись допомогти їм пережити дев'ятидене свято, яке святкувалося в результаті збігу в цьому році Великодня і Першотравня. Газета також пише, що заражене м'ясо доставлено у 28 торговельних точок. Голова пресової служби Міністерства Охорони Здоров'я Анатолій Волошин сказав, що було продано 1,200 кілограмів зараженого м'яса, однак негайно знайдено його і сконфісковано.

УНІАР повідомила, що заражену яловичину виявлено на Харківщині, однак люди, які споживали її, не постраждали.

У зв'язку з низькими санітарними нормами і браком грошей для охорони здоров'я в Україні та в інших пісясовєтських республіках останнім часом спалахували такі хвороби, як холера і дизентерія. Сибірка, яка є настільки смертельна, що застосовується в біологічній зброї, трапляється надзвичайно рідко.

Л. Кравчук очолив Раду миру

Київ. — Газета „Літературна Україна" у ч. 16-му повідомила про відновлення праці Української ради миру (УРМ). На конференції головою ради обрано колишнього Президента України Леоніда Кравчука.

Цей високий громадський пост залишався вакантним від липня 1995 року, тобто після смерти незмінного впродовж багатьох років голови Олеся Гончара.

Прихильники миру на своїй конференції ухвалили заяву, якою підтримали інтеграцію України у міжнародну співдружність і запевнили, що Українська рада миру всіляко сприятиме цьому процесові.

Новообраний голова Ради миру Леонід Кравчук підкреслив, що працю ради необхідно зосередити на підтримці державної політики невтралітету, позабльоковости та без'ядерному статусі України.

Міліція „відзначить" найбруднішу публікацію проти неї

Київ. — Заперечивши публікації газети „Київські відомості" про свою корумпованість, міністер внутрішніх справ Юрій Кравченко сказав, що його установа встановить спеціяльну річну нагороду за найбруднішу публікацію проти української міліції, повідомила 21-го травня УНІАР. Він також додав, що як доживе до кінця року, то сам неодмінно вручить цю нагороду, кандидатів на яку вже визначено.

Зазначивши, що публікації в газеті спрямовані на його звільнення, Ю. Кравченко сказав в телевізійному інтерв'ю, що міліція перевіряє деяких високопоставлених урядовців, які, маючи тіньовий капітал, впливають на пресу. Ці можновладці незадоволені активністю міністра у виконанні його обов'язків, сказав він.

Повідомивши, що користується лише трьома службовими автами і має недобудовану дачу в Кіровограді, Ю. Кравченко висловив переконання, що деяким високопоставленим урядовцям дуже не подобаються останні реформи в правоохоронних органах і активне розслідування економічних злочинів. Міністер, який певний час ніяк не реагував на звинувачення проти нього, сказав також, що знає всіх своїх ворогів.

Ю. Кравченко також заперечив те, що на керівних міліційних постах є його родичі.

Вийшов ювілейний збірник М. Грушевського

Кент, Огайо. — Для відзначення життя і творчости Михайла Грушевського і 130-ліття його народження щойно появився спеціяльний том журналу „Український Історик" (т. 33 за 1996 р.) за редакцією Любомира Винара з вийнятково важливими дослідженнями і досі невідомими архівними матеріялами з ділянки грушевськознавства. Том нараховує понад 470 стор. і своєю тематикою значно поглиблює знання про діяльність найвидатнішого українського історика і голови Української Центральної Ради.

УІТ плянує вислати в Україну 600 або і більше примірників збірника Грушевського і також у співпраці з Національною Академією Наук України пляннує інші важливі видання з грушевськознавства.

Цей том „Українського Історика" коштує 40 амер. або 45 кан. дол. При УІТ діє Фонд ім. М. Грушевського, до якого проситься громадськість складати добровільні пожертви. Усі передплатники „Українського Історика" на власне бажання стають рівночасно членами-прихильниками УІТ. Проситься вносити передплату (членську вкладку) на таку адресу: Ukrainian Historical Association, P. O. Box 312, Кент, Оніо 44240.

Росія порушила угоду з Чечнею

Москва (ІТАР-ТАСС). — Перший віцепрем'єр-міністер Чечні Мовладі Удугов повідомив, що чеченські керівники скерували в Москву заяву з протестом проти порушення російською стороною мирової угоди, підписаної 12-го травня.

Офіційна урядова чеченська делеґація, очолювана віцепрезидентом Вахою Арсановим, летіла до Одеси для дальшого лету до Гааги на міжнародну конференцію. Однак їй довелося повернутися у Чечню.

Як повідомив Ваха Арсанов по поверненні в Чечню, „російська сторона, всупереч заранія досягненим домовленням, уже в повітрі, наказала літакові сісти в Мінеральних водах". А щоб не було сумнівів у серйозності намірів, у повітря піднялися російські винищувачі протиповітряної оборони. Цивільний літак з чеченською урядовою делеґацією повернувся в Грозний.

Уряд Чечні вимагає від керівництва Росії розслідування інциденту і покарання винних.

В останній хвилині надійшло повідомлення, що секретар Ради безпеки і оборони Росії Іван Рибкін попросив пробачення у керівництва Чечні за неправомірні дії російських військовиків.

У ДЕНВЕРІ, КОЛЬОРАДО, ДЕ відбувається розправа Тимоті МекВея, оскарженого у збомбленні 19-го квітня 1995 року урядового будинку в Оклагома Сиrі та вбивстві там загиблих 168 осіб, прокуратура під керівництвом Джозефа Герцлера в середу, 21-го травня, закінчила свої оскарження. У своєму заключному слові Дж. Герцлер заявив, що казав лаві присяжних як Т. МекВей та його спільник Террі Ніколс, якого будуть судити пізніше, змовилися змонтувати та детонувати сильну бомбу та знищити урядовий будинок у відплату за загиблих членів секти Давідіянс у Вейко, Тек., 19-го квітня, 1993 року. Тепер слово за обороною, котра розпочала захист підсудного Т.МекВея у четвер, 22-го травня.

Б. Єльцин звільнив двох чільних військовиків

Москва. — У четвер, 22-го травня, російський президент Борис Єльцин зробив ще один крок, яким засвідчив, що він таки серйозно береться до конечних реформ, які допоможуть Росії вийти з економічної кризи. З гострою критикої без зайвих затримок він звільнив двох головних військових керівників, закидаючи їм опір у зменшенні військового бюджету та реорганізацій російських військових з'єднань.

Зі становища міністра оборони звільнено Ігора Родіонова, а зі становища керівника генерального штабу усунено генерала Віктора Самсонова. Щоб ця подія послужила прикладом для інших, на засіданні головних дорадників державної оборони запрошено російське телебачення. Б. Єльцин заявив обидвом вище названим військовим керівникам: „Вашій праці я даю дуже низьку оцінку. Росія сьогодні не може дозволити на такі видатки. Ви повинні були застановитись, як вийти з такої ситуації та переорганізувати військо, але ви цього не зробили".

Поступок російського президента ще раз підтверджує, що в Росії та Кремлі зростає сила зорієнтованих на реформи дорадників, які настоюють, що головна загроза Росії є економічна, а не військова. І тому Кремль повідомив, що Боріс Нємцов і Анатолій Чубайс стануть членами президентської Ради безпеки, котра відповідає за закордонну політику та військові справи. Вони обидва є головними архітектами пропонованих змін російської економіки.

ДЕНЬ ПАМ'ЯТІ

З уваги на свято День Пам'яті в понеділок, 26-го травня, Головна Канцелярія УНСоюзу і В-во „Свобода" будуть закриті. Перше число „Свободи" наступного тижня друкуватиметься у вівторок, 27-го травня, з датою середи. — **Ред.**

В Україні

(З інформацій УНІАР)

ПРАЦЮ КРИМСЬКОГО ПАРЛЯМЕНТУ ЗНОВУ ЗІРВАНО

СИМФЕРОПІЛЬ. — Тут 14-15-го травня знову не працювала сесія Верховної Ради Автономної Республіки Крим у зв'язку з відсутністю кворуму. За твердженням деяких кримських політиків, працю парляменту автономії зірвав бльок "Республіка Крим", який відображає інтереси Президії кримського парляменту. Очолює бльок голова Партії Економічного Відродження Криму Володимир Шевйов. Антикримінальна коаліція кримського парляменту виступила із заявою, у якій засудила правлячий бльок за зірвання сесії. Як пишуть автори заяви, "сили, які називають себе продержавниками, роблять зараз усе, щоб не реаґувати на законодавчі акти, видані головою держави". Політичні коментатори причиною чергового зірвання сесії вважають небажання керівництва Верховної Ради АРК виконувати рішення Президента України Леоніда Кучми про скасування незаконних актів Президії кримського парляменту.

ПРОГРАМА ПРОТИДІЇ

СЕВАСТОПІЛЬ. — Керівники бльоку лівих сил, який має назву "Севастопільський бастіон", підготували детальну програму протидії військовим навчанням "Сі Бріз-97". Програма політичного руху "Севастопільський бастіон" передбачає протидію входові військових кораблів країн НАТО до бухт поблизу Севастополя шляхом блькоади цих бухт катерами та човнами цивільного призначення. Як відомо, проімперські сили поширюють різні вигадки про ці навчання, а російська Чорноморська фльота демонстративно відмовилася взяти участь у "Сі Бріз-97". Міністер оборони України Олександер Кузьмук сказав на пресовій конференції, що навчання відбудуться у призначений час. "Важко вигадати більш гуманну тему військових навчань, аніж надання допомоги потерпілим від землетрусу", — зазначив міністер. За його словами, війська мають бути готові до таких дій завжди, оскільки вони несуть головний тягар ліквідації наслідків стихійних лих. О.Кузьмук висловив здивування тим, як тему згаданих простих і відкритих навчань перекручують у Москві. Він також сказав, що його пропозицію про демілітаризацію Севастополя Росія відкинула. О. Кузьмук пропонував вивести з міста морську піхоту, як російську, так і українську.

ДЕПУТАТИ ВІДМОВИЛИСЯ ВІД НАГОРОД

КИЇВ. — Група депутатів Верховної Ради України розповсюдила заяву, у якій сказано, що Президент Леонід Кучма на честь першої річниці прийняття Конституції має намір вручити нагороди і почесні звання багатьом парляментаристам. Група із 13-ох депутатів вважає, "що отримання цих нагород в умовах тяжкої соціяльно-економічної кризи та різкого зниження рівня життя громадян буде сприйнято в суспільстві, як вияв неприхованого цинізму та безпринципности і може бути використано певними силами для дискредитації вищого законодавчого органу України". Автори заяви відмовляються від нагород та закликають до цього інших парляментаристів, представників Адміністрації Президента і Кабінету Міністрів України. Звернення підписали: Олександер Карпов, Ігор Кв'ятковський, Петро Швидкий, Микола Грабов, Сергій Соболєв, Федір Судніцин, Володимир Білоус, Володимир Головко та Юрій Оробець від фракції "Реформи", позафракційний депутат Степан Хмара, від групи "Соціяльно-ринковий вибір" Євген Жеребецький, від Аграрної Партії України Ярослав Бардін.

КЕРІВНИКИ ХДПУ ТИСНУТЬ НА МІНІСТРА

КИЇВ. — Тут у суботу, 17-го травня, в Міністерстві Юстиції України відбулося зіткнення між керівниками Християнсько-Демократичної Партії України (ХДПУ) та охороною міністерства. За словами міністра юстиції Сергія Головатого, депутати Верховної Ради від ХДПУ Сергій Кириченко, Віктор Худомака і голова партії Віталій Журавський, розштовхуючи охоронців та помічників міністра, вдерлися до його кабінету з вимогами видати дублікат втраченого свідоцтва про реєстрацію партії. Міністер відповів, що тільки суд може вирішити, кому видати свідоцтво про реєстрацію ХДПУ — Володимирові Стретовичеві чи В.Журавському.

У СВІТІ

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМ угрупування оборони людських прав Міжнародної Амнестії, військовий уряд Мянмар, колишньої Бурми, у середу, 21-го травня, розпочав нову хвилю арештів серед членів продемократичного руху під керівництвом Дав Аунґ Сан Суу Кі. Закордонні дипломати в столиці країни Янгоні, колишньому Рангуні, телефонічно підтвердили ці повідомлення зі заввагою, що приблизно 50 осіб заарештовано у кількох містах країни. Цікаво, що ця хвиля нових арештів співпала у той день, як і заборона ЗСА про нові інвестиції в Мянмар.

У СЕРЕДУ, 21-ГО ТРАВНЯ, в Йоганнесбурґу, столиці Південної Африки, давній союзник Ф.В.ДеКлерка, колишнього президента, Ролф Меєр, повідомив, що творить новий політичний рух, який він сподіється привабить як білих, так і чорних громадян Південної Африки. Р. Меєр підкреслив, що його рух зосередить свою діяльність на тих питаннях, які є важливими як для білих, так і для чорних громадян: житлові приміщення, медичне забезпечення, праця та боротьба зі злочинністю. Р. Меєр був головним учасником переговорів і представником уряду Ф. В. ДеКлерка під час мирного переходу країни з- під зверхности правління білої меншости.

В АМЕРИЦІ

ДВА МІСЯЦІ ТОМУ З МІСЦЕВОСТИ Овкленд у Каліфорнії на подорож літаком довкруги світу, тобто, сорок років мала здійснити свій задум його ініціяторка летун Емілія Ергарт, вирушила новітня послідовниця своєї попередниці Лінда Фінч. Пізно вночі в середу, 21-го травня Л. Фінч приземлилася в Гаваях, а звідтіль наступного вівтірка, 27-го травня, вирушить щоб подолати кінцевий відтинок своєї подорожі до Овкленд. Під час свого лету Л. Фінч була у 20 країнах, а в неділю, 18-го травня, пролітала над Тихим океаном у тому місці де пропала Е. Екгарт і там для відзначення пам'яти своєї попередниці скинула три квітів.

КОСМІЧНА РАКЕТА „АТЛАНТІС" вечором у середу, 21-го травня, після кількох днів перебування в космосі причуленою до російської станції „Мір", є у поворотній дорозі на землю. На станції „Мір" американці залишили конечний їм новий генератор кисню та інші потрібні прилади для направи важливих обладнань на станції. Крім того на станції „Мір" залишився новий американський астронавт Майкл Фол на чотиримісячне перебування, котрий замінив астронавта Джеррі Ліненджера, що повертається домів.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, NJ 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Передплата на рік $100.00, на півроку-$60.00. Для членів УНСоюзу $75.00 річно, на півроку-$40. За кожну зміну адреси-$1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріали.
Головний редактор: Зенон Снилик

Second Class Postage paid at Jersey City, NJ

Поговорімо відверто

Слово — неабияка сила, що, як відомо, може лікувати, а може й поранити чи навіть убити. Отож, поводитися з ним треба досить обережно. Але слід пам'ятати, що надобережне поводження зі словом практично дорівнює мовчанню і тому також не обіцяє нічого доброго.

Якщо вам кажуть чи пишуть гарні, округленькі слова, то це далеко не завжди передбачає щирість. Тому людина мудра, навчена життям, перед тим, як прийняти сказане за чисту, як мовиться, монету, подивиться вам у вічі, а подивившись, чимало чи й усе збагне. Саме так подумки чинить непересічний, досвідчений читач. Виносячи щось на його суд, справжній журналіст свідомий цього і, бачучи перед собою саме такого читача, свого погляду від нього не відвертає.

Дехто вважає журналіста особистістю надзвичайною. Насправді ж усе мається більш прозаїчно. Бо представник цієї, як прийнято вважати, однієї з найдавніших у людській цивілізації професії є звичайною, як і мільйони інших, людиною. Людиною з її достоїнствами і вадами, з її рутинним сьогоденням і мріями про чи не ідеальне завтрішнє, з її, зрештою, проблемами, які доводиться вирішувати ажніяк не інакше, як це роблять усі земляни. Інша справа, що силою фаху журналіст, як правило, пише чи говорить не про своє особисте, а про проблеми інших і прагне робити це так, аби сказане чи написане зацікавлювало та по-справжньому хвилювало людський загал.

Журналістика, спираючись на факти, живе пошуками відповідей на два основні поняття: "так" і "ні". Нагромадження фактів є тільки прелюдією до їх обдумання, тобто до детального перебирання та оцінки кожної гілки, кожного листочка з Древа Істини. І це якраз той випадок, коли людина сама собі створює проблеми, щоб самій же їх розв'язувати. У цьому, власне, й полягають певний парадокс і водночас великий сенс призначення професії журналіста в суспільстві.

У практичній повсякчасній праці газетяра підстерігає більш ніж достатньо несподіванок, часто-густо далеко не з найприємніших. І, трапляється, саме там, де й не сподівався б. Знаємо ж бо, наприклад, чимало випадків, коли журналіст, доклавши енергії, часу й майстерности при написанні теплої розповіді про людину та десь внутрішньо сподіваючись слова вдячности, надбає собі в особі героя свого нарису довічного ворога. Тільки тому, скажімо, надбає, що в розповіді про людину, яка прожила довге, многотрудне, за її ж словами, тяжке життя, журналіст одним реченням згадав про характерні зморшки чи сивину, які це тяжке життя залишило людині на згадку про себе. Звісно, усі ми, в тому й журналісти, не проти того, щоб залишатися якомога довше молодими. Але журналістика поза дійсністю — це вже не журналістика, а, принаймні, фантастика. Бо ж у випадку, який ми тут навели як приклад, може дійти (хай не сприйме хтось за навмисне перебільшення) до комізму: поважного віку людина, що, як мовиться, пройшла "рим, крим та мідні труби", котру мололи невмолимі життєві жорна, загнівається на вас: чому, мовляв, у розповіді про неї немає слів про її як у серни легку ходу, по-лицарському розгорнуті плечі, про яріючі юнацьким полум'ям очі чи, бодай, про "вуста малинові" та й "чорнії брови". Гай-гай, коли б воно отак бути вічно молодим, то хіба ж наш брат-журналіст проти цього; чи ж і він не такий, як інші?

Ще одним з безлічі підводних рифів, які підстерігають нас у повсякчасній газетярській праці, є наші дописувачі. Ми, повірте, дуже раді кожному їх листу, кожній навіть наймізернішій вісточці від них. І, хай це не буде сприйняте, як образа, часто з безнадійного матеріялу робимо більш-менш пристойний допис. Але, на жаль, трапляється, що тільки-но появиться це на сторінці часопису, як від дзвінків у редакцію починають диміти телефонічні дроти: це, мовляв, не так, а оте - ще гірше; і слова не такі, як мають бути, бо я, мовляв, написав (чи написала) "являється", а ви там переправили на "є", у мене "піддержка", а у вас вийшло "підтримка", у мене "вповні", а ви собі взяли та й написали "достатньо" і т.д. І це попри те, що редакція, де працюють професійні журналісти, які волею фаху мусять знати мову принаймні на йоту ліпше від пересічного загалу, виразно каже своїм дописувачам, що вона *"застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову"*. Тож чому б нам не ставитися одне до одного доброзичливіше, терпиміше та, врешті, не погодитися з клясичним: "Богові - Боже, а кесареві - кесареве"? Або, як простіше кажуть у нашому народі, "хто на що вчився"...

Анатоль Камінський

ТРИ ЗАПИТАННЯ, ЯКІ ЧЕКАЮТЬ ВІДПОВІДІ

У теперішній кризовій ситуації переломове значення й історична доленосність виборів до Верховної Ради України в березні 1998 року залежатиме від відповіді на три головні запитання.

Перше: чи зуміє національний партійний політикум не допустити до перемоги лівих проросійських сил; друге: чи після виборчого закону національні демократичні партії чи їхні бльоки станугь тим, чим вони повинні бути, тобто справжніми механізмами демократичного процесу; і третє: якою буде національна політика Українського Уряду, точніше, яку державу — українську чи малоросійську — будемо будувати у найближчому часі?

Перше питання є самозрозуміле і не потребує окремого обговорення, яке, зрештою, вже відбулося, теж і на сторінках „Свободи".

Парадоксальна ситуація

Друге питання вимагає деякого уточнення. Йдеться про те, чи національні партії зуміють настільки розбудувати і закріпити свої позиції в народі і тим самим в парляменті, що вони зможуть покінчити з парадоксальною ситуацією, яка існує тепер. Тобто, чи вони зуміють відсунути і замінити в урядових установах дотеперішню самовстановлену і по суті безконтрольну, менш чи більш перемальовану в ході „мирної революції", стару номенклятуру, яка, покликаючись на свою професійність і досвід у державному діловодстві, передовсім в адміністрації і економіці, скористала з самопливного хаосу після розвалу СССР й залишилась і надалі на урядових постах різних рівнів. Ця її псевдолеґітимність, підбудована абсолютизованим економічним пріоритетом („економіка — це все і перше"), із занеханням і просто таки відкиненням всіх інших вимірів національної політики (мовної, освітньої, наукової, культурної і т. д.), діє в повній силі до сьогодні, але, на жаль, без обіцяних вислідів, бо практичних зрушень і результатів немає. Навпаки, ця політика довела до нинішнього жалюгідного критичного стану економіки і народного життя взагалі. Інша справа, що ці „досвідчені незаступимі професіонали" вже наперед постаралися про те, щоб відповідальність за нужду і негаразди населення, що до них вони довели, згори „перекинути" із себе на плечі „мітичних" націонал-демократів, хоч вони їх не допустили й на крок до основних важелів влади взагалі. І так хитро із себе вину „скинули" і націонал-демократію „скомпромітували"... При тому курс „однобічного економічного пріоритету" продовжується. Прихід, наприклад, на місце віцепрем'єра В. Пинзеника Сергія Тигипка, відомого керманича дніпропетровського „Приватбанку", засновника газети „Левый берег" (згодом „Новой газети"), яка вславилася своїм ненависництвом до всього українського, був „самозрозумілим" з огляду на його „професійні економічні кваліфікації". Тому теж і ніхто не переймався тим, що прихід Тигипка — це ще один канал для російського капіталу в Україну, де вже й так його накопичилось більше ніж треба... Але, дай Боже, щоб Тигипко бодай якоюсь мірою оправдав сподівання Президента Кучми і щоб Уряд не завівся на його професіоналізмі.

Функціонування демократії

Коротко: йдеться тут про те, чи національні партії настільки себе скріплять і примножать собі сил, щоб, висловлюючи волю народу, будуть у стані формувати нові урядові установи, які й будуть відповідати перед ними і тим самим перед народом, який їх підтримає. Це було б започаткуванням нормального демократичного процесу і загальної стабілізації. Адже завданням партій є якраз бути механізмами й інструментами справного функціонування демократії. Партії, як джерела і кузні програмових положень і плятформ, як резервуар державних і політичних кадрів, як школа політичних лідерів й інструмент мобілізації мас у виборах й інших вирішальних заходах, мають стати головним фактором у націо- і державобудівництві. І тільки за таких умов вони можуть бути теж й ґарантом самої демократії.

Але повернімось ще до професіоналізму старих і новоспечених номенклятурних урядових кланів. Він „проявив" себе у такому безконтрольному, грабіжницькому „накопиченню первісного приватного капіталу", при допомозі „прихватизації" і прямого розкрадання і розбазарювання народного багатства та великомасштабної корупції, що його наслідки грозять вже навіть поважними ускладненнями для української держави не лише в зовнішньо-економічній політиці, а й в зовнішній політиці взагалі. І нічого дивного, що дехто називає теперішній суспільно-економічний стан в Україні російським словом „безпрєдєл", бо, мовляв, „українського відповідника" вже чи ще немає. Одне слово: встановлення нормального демократичного процесу буде вирішальним для виходу із економічної і загальної кризи та визначатиме чи Україна, як держава, буде спроможна сповняти свою ролю як фактор стабілізації і миру в цьому реґіоні світу.

Від відповідей на два вищезгадані питання залежатиме й доля третього питання: яку державу будемо будувати далі?

Курс на малорусизацію

У своєму творі „Право жити", опублікованому у вересні 1996 року, Юрій Бадзьо, відомий дисидент, засновник і перший голова Демократичної Партії України (ДемПУ), у вступі пише: „Наприкінці XX століття історична хвиля винесла нас на берег свободи. Закріпитися на ньому ми не зуміли. Ще й не заговорили по-справжньому як єдині законні власники свого дому, віддали владу силам, які взяли курс на малорусизацію України, на узаконення і збереження російських завоювань в Україні, російського завоювання України. Наприкінці 1995 року я відчув раптом, що знову живу в УССР. Українська держава не говорить від імени українців..." (стор. 13).

У тому ж вступі, на тій же сторінці, він пише: „Русифікацію українського суспільства — свідомості і зовнішнього простору — не зупинено, вона навіть посилилася. Стара колоніяльна адміністрація, антидержавні й відверто антиукраїнські, українофобські сили почуваються в Україні привільно. Українську свідомість точить сумнів: чи виживе наша держава?"

На думку Ю. Бадзя, „Україна-Малоросія — лише перехідний етап до нової інкорпорації наших земель до російської держави".

Ю. Бадзьо не єдиний сьогодні, який твердить, що будуємо не Україну, а Малоросію. Можна, очевидно, „дещо" не погоджуватися з таким гострим формулюванням і шукати „пом'якшуючих обставин" чи вияснень, але які арґументи хто б не протиставляв, вони в основному не вийдуть поза „косметичні показники" і не закриють голої дійсности. А вона є така як є, і щораз то частіше серед українських патріотів в Україні чуємо запитання: то що ж ми насправді будуємо — Україну чи Малоросію?

Наближається черговий Всеукраїнський форум, який має відбутися у серпні ц. р. в Києві, і в цій справі наша громада повинна теж сказати своє слово.

Марія Храплива

ОРІЄНТАЛЬНІ РЕЛІГІЇ

II

Буддизм розвинув власну архітектуру і святині-паґоди пишаються в Індії, Китаї, Індокитаї й Японії. Навіть в Україні буддисти побудували паґоду в Черкасах. У XII столітті гінду витиснув буддизм з Індії і він поширився в Китаї, Камбоджі, Ляосі, В'єтнамі, Бурмі (тепер М'янма) і Таїлянді. Там потворилися різні секти буддизму, пристосувавшись до нових обставин, традицій та устроїв. В доктрині Будди нірвана — це найвища до осягнення ціль. Це місце повного спокою, пізнання правди, припинення реінкарнації, терпінь і тягару існування. Будда порівнював нірвану до полум'я, яке вигасло через брак палива. Нірвана — це небуття, „порожнеча", що однак є чистою „свідомістю" і незрівняним блаженством.

Лямаїзм — так називається у Тибеті в Гімалаях течія буддизму. Тибетанці є аскетично релігійні, культивують посвяту Богові, відбувають часті прощі до святинь, рецитують молитви на вулицях. Типовим є їхнє групове і протяжне повторювання складу „ом", що означає „нехай і так". 20 відсотків чоловіків були монахами і майже кожна місцевість мала монастир, який був центром науки, мистецтва і публічних відправ. Далай Ляма є їхній найвищий духовий і народний провідник, який, вони вірять, є наново народжений Будда. Як Ляма помре — його душа увійде у хлопчика, що народився в моменті його смерти, і той хлопчик стане його наслідником. В 1933 році Далай Ляма помер і, згідно зі звичаєм, новонароджений селянський хлопчик став новим Лямою. В 1950 році комуністичний Китай здобув Тибет, заперечив теократичну управу Лями і зруйнував багато монастирів. Хоч Ляма лиш мирним способом продовжував опір китайській окупації, все ж таки він і 100,000 вірних мусіли тікати до Індії 1959 року. Ляма дістав нагороду миру Нобеля в 1989 році.

Конфуціянізм. Китайський філософ Конфуцій, народжений 550 року до Христа створив новий напрям, який уважають релігією, хоч він не має організації, ні духовенства, ні не вчить про богів, ані про позагробове життя. Його наука, однак, мала рішальний, об'єднувальний вплив на китайське суспільство, тоді розбите війнами, і стала для багатьох релігією. Конфуцій наголошував етичність, обов'язковість, милосердя, респект до предків і до державної влади, присвяту громадській праці, коректну поведінку, а володарі повинні правити згідно з високими моральними засадами та будувати здисципліноване суспільство. Провідниками й учителями того напрямку стали вчені. Книги Конфуція були підставовими в китайській навчальній системі, кандидати на вступ до вищих шкіл чи на державну працю мусіли здати з них іспит. З приходом комунізму в Китаї релігії були придушені, але в 70-их роках наступила відлига і релігійні практики дещо віджили.

Шинтоїзм. Слово „шинто" в японській мові значить спосіб життя богів. Шинто розвинулося в Японії з народних вірувань і визнає багатьох богів. Боги — це властиві сили в природі й життєвих процесах людей. Шинто не розвинуло доктрини, ні філософії про позагробове життя. У релігійних письмах із VII століття сказано, що боги створили світ і встановили звичаї і права. Люди поклоняються богам через природу, будують їм святині, моляться до улюбленого з богів у хаті перед „вівтарем" або в придорожних святинях, приносять жертви квітів і печива, або приготовляють обіди для богів. У VI столітті китайські буддисти додали деяких своїх богів до ґрона богів шинто, а згодом і від Конфуція прийняли деякі ціхи їхнього морального стандарту, як от чесність, добрість, респект до предків і до старших та до державного авторитету.

Уряд Японії, наголошуючи патріотизм, створив державне шинто, приписуючи божеське походження імперській родині. Згідно з мітологією, японський імператор є нащадком богині сонця. Однак, після програної війни 1945 року, японський імператор під тиском переможця (Америк) зрікся своєї божеської природи. Ще сьогодні японці періодично практикують ритуали шинто, збираються на фестивалі в Токіо, моляться перед входом до святині у формі дерев'яної брами-торії, яка представляє землю і небеса. Теж і від йоґи перейняли спосіб медитації і під час війни навіть дітям у школі був приділений час для медитації і психічного успоко-єння.

На підставі орієнтальних релігій розвинулися культури біля 2.5 більйона людности із самобутнім світосприйманням і притаманною їм психікою. Орієнтальні релігії вражають людей західньої культури своїм проникливим способом мисленням, зверненим у себе, до джерела свідомости, самоаналізою для зглиблення „властивого свого я". Такі поняття, як реінкарнація, убожнення природи, душа як „порожня свідомість", є чужі західній ментальності.

Орієнтальне мислення є абстрактне, метафізичне, а мислення Заходу є раціональне, звернене назовні, зацікавлене поступом, вигодами, добробутом і всестороннім досвідом.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками-некрологами, мають бути не довші за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листка паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє цю вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було де поправити речення, якщо зайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріялах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському. — *Редакція.*

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про незабутньо забутих героїв

Якось з бігом часу щораз менше дається зауважити відзначення у громаді чи тут, чи там, 23-го травня, як день загину в 1938-му році Євгена Коновальця, творця УВО, ОУН і широкого підпільного руху проти совєтського і польського режимів, а з тим щораз менше будуть знати про нього нові, молоді покоління.

Може в наступному році, коли припадає кругла дата — 60-річчя від пропам'ятної трагедії у Роттердамі, „пригадають" собі відповідні чинники, що не можна цієї дати знехтувати і викреслити з нашої історії, та що вона за історичним трагізмом і масштабом постаті рівна жовтневій даті убивства Степана Бандери і березневій Романа Шухевича-Чупринки. І коли б так застановитися, то ледве чи змогли б цих двох людей стати у нашій історії так високими постаттями, якби не полковник Є. Коновалець, бо ж це він, а не хто інший, захопив їх ідеєю визвольних змагань як і численних інших молодих патріотів Західної України.

У ці травневі дні перегортаю листування Є. Коновальця, а мого „Вуйка Генка", що збереглося у мене, перегортаю мій скарб — його записки, а також чорновики листів до важливих осіб, і дивуюся, як ті його думки з перспективи більш як пів сторіччя залишаються актуальними та скільки у них турботи за майбутнє та за долю тих, що стали пліч-о-пліч з ним після воєнної поразки. Ні, він ніколи не написав спогадів і не списав того, що робив за той короткий час на пості засновника і „вождя" Організації Українських Націоналістів. А він навіть не думав себе так величати, хоча сучасники і теперішні історики його вождем уважають. Багато патетичних слів написаного про нього, але також скільки неправди, фантазії і гучного мітотворства у всіх цих спогадах, що досі появилися з-під пера не його сучасників, а тих, що, підкинувши трішки фантазії, в цей спосіб вписуються на карти нашої історії. Однак мало із авторів зупиняється тепер на трагічному 23-му травні, хоч відгомін цієї дати тяжить донині темною плямою на нашій історії.

Правда, ми з цікавістю вчитувалися недавно у спомини П. Судоплатова та його особисту ролю у трагедії у Роттердамі та й про це своєчасно писали. В міжчасі Судоплатов, енкаведист-каґебіст, помер собі преспокійно, а з української сторони навіть не наступило ніякої спроби притягти його до відповідальности. Чи це не найвимовніший доказ того, як відходить серед нас у забуття пам'ять про Є. Коновальця? Причиною до загальної амнезії може бути і факт, що його прах далі перебуває у еміґрації, а не на рідній землі.

Аж ось недавно, в одному із номерів часопису „Час-Тайм" під редакцією Вячеслава Чорновола, появився опус пера Юрія Краснощока „Убивство у Роттердамі", зміст якого доводить, як можна безкарно міняти собі історичні факти, а ніхто навіть не зверне на це уваги. Автор описує атентат совсім фальшиво, а такий початок може для обізнаного читача ставити під сумнів і дальший зміст. Чи такими неправими методами „твориться" нашу історію? Чи справді нікому не залежить на тому, щоб широкі маси нових читачів в Україні довідалися нарешті правду з писаної вже вільними умами історії? Таке питання насувається тепер часто не лише з приводу цієї однієї статті. Появляються одні за одними статті, спогади, історичні аналізи, в яких важко ствердити де правда, а де буйна фантазія. На жаль щораз менше залишається при житті очевидців, чи співучасників, подій поміж двома війнами і щораз менше можна спиратися на їх пам'ять. Але у цій повені спогадів про минулі події таки зауважуємо, що роля основоположника ОУН відходить на дальший плян. Ось подарували мені друзі із нашої друкарні світлини хати-музею із Зашкова, родинного кутка Коновальців, де протистоять собі зруйнований пам'ятник і новий пам'ятник та ряд світлин на стінах хати. Посередині відомий портрет Є. Коновальця, але по боках усі ті будівничі України, що були перед і після нього. І чомусь видається він мені самітним на тій стіні, в тій хаті, як і самотній його пам'ятник, що споглядає на цей, розтерзаний ворогами, перший.

Перегортаю ще раз переписку Вуйка із моєю мамою і натрапляю на її записки із трагічних травневих днів. Пише вона: „До мене підійшов на вулиці Ромко Шухевич і запропонував, щоб я поїхала (нелеґально, на кошт ОУН) вслід за Андрієм Мельником до Олі (Коновалець), куди Андрій поїхав, як представник родини, щоб бути з нею у ці важкі дні. Роман просив, щоб я передала усно доручення Андрієві від ОУН не вертатися до краю, а перебрати відразу пост покійного Євгена..." — Ось один короткий факт з історії минулого, не фіксований ще ніде, у ніякій книжці, у ніяких історичних анналах, але як вагомий для сучасників, а може і для майбутніх поколінь.

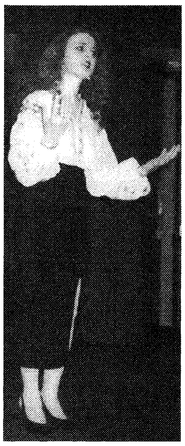
Проминає ще один 23-ій травня, і здається мені, немов тінь Є. Коновальця мандрує між нами, а з тим і різні думки. Якось так ведеться тепер: вибілили хату — вибілили історію. А розтерзані останки основника ОУН залишимо в еміґрації. Чи вічним докором нам будуть вони до 60-ої річниці далі там, у Роттердамі?

Може на другий рік на батьківщині таки згадають круглу дату смерти: будуть хори, оркестри, промови, а в них... нові міти. А щоб ніхто нікого не спростовував, мабуть не буде там мене, у Вуйковій хаті. Либонь не є в звичаї запрошувати на такі імпрези членів родини, бо кому потрібні останні живі очевидці давніх подій? Краще збирати ґроно мітотворців, які все якслід побілять...

О-КА

На Лонґ Айленді відзначили 50-ліття Акції „Вісла“

Кожний народ має своїх героїв, духових провідників, славних людей, радісні та часто трагічні події. Український народ один з тих, в історії якого дуже часто переплітається все. Будучи, однак, бездержавним народом, наші вороги на протязі століть українську історію фальшували, славних людей крали, а героїв спотворювали. Одним словом, не було правдивої української історії, яку могли б ми і наші діти вивчати, як це роблять всі вільні народи світу.

Ізольда Максим рецитує поему Івана Демидонта „В Павлокомі людей немає“.

Все ж український народ знайшов спосіб, як зберегти для майбутніх поколінь непофальшовану пам'ять про те, що було, щоб у слушний час сказати на весь голос своїм і чужим правду.

До найбільш трагічних періодів нашої історії XX століття, між іншими, належить варварське знищення українського Закерзоння в роках 1945-47, яке доконав польський уряд при допомозі опікунів з Москви. Кульмінаційною точкою цього руйнуючого процесу був акт 1947 року і він перейшов до історії під назвою Акція „Вісла“.

Цього року минає 50 років від тих трагічних подій і прийшов час, щоб сказати своїм і чужим правду про трагедію українців Закерзоння. В ім'я правди треба сказати, що цього року українська преса присвячує цій темі належну увагу.

В українській громаді на Лонґ Айленді є порівняно великий відсоток людей з третьої і четвертої хвиль еміґрації, які приїхали з України і Польщі, які самі або їхні батьки чи діди були жертвам цієї антиукраїнської акції. Вони становлять найбільш активну частину громади. Велика більшість з них є членами ООЧСУ і УККА. Можливо, тому вони бажали гідно відзначити 50-ліття трагедії українців Закерзоння.

Приготуванням імпрези зайнявся 42-ий Відділ ООЧСУ під протекторатом УККА. Академія для відзначення цих подій відбулась в неділю, 20-го квітня ц.р.

О годині 9-ій рано в УКЦ св. Володимира о. Ч. Меззомо відправив Св. Літургію за людей, що загинули в Акції „Вісла“, як рівнож в намірення тих, які віддано працюють на церковній і громадській ниві, щоб зберегти українців у Польщі від повної асиміляції.

За прийнятим у громаді звичаєм, перед імпрезою в Парохіяльному Центрі св. Володимира в Юніондейл відбувся спільний сніданок, приготовлений Господарчою Референтурою ООЧСУ під проводом Михайла Якубовського.

В год. 12-ій розпочалась академія, яку коротким, але змістовним словом відкрив заступник голови ООЧСУ мґр Дмитро Троянівський. Він також закликав всіх присутніх встати і однохвилинною мовчанкою вшанувати пам'ять жертв Акції „Вісла“.

До переведення дальшої програми Д. Троянівський попросив молодого члена ООЧСУ Володимира Коваля, який бездоганно вив'язався з того завдання.

Головну доповідь під заголовком „Акція 'Вісла', як найвища форма народовбивчої політики Польщі“ виголосила голова ООЧСУ мґр Катерина Мицьо. Прелеґентка, немов на фільмовій стрічці повела присутніх історичним шляхом дискримінаційної, народовбивчої політики Польщі до українців, яку з однаковим завзяттям форсувала державна адміністрація, церковна ієрархія і за маленькими вийнятками польські письменники і науковці так в краю, як і на еміґрації, починаючи від короля Казимира Великого, через горезвісну Акцію „Вісла“ аж до сьогодні.

Доповідачка вміло відтворила перед присутніми образи варварських нападів на невинних і безборонних людей, нищення „огнем і мечем“ українських надбань Закерзоння, героїчну боротьбу УПА в обороні населення, брутальне переселення, а відтак дискримінацію, переслідування, знущання і насміхи над розкиненими по цілій Польщі українськими переселенцями. І, врешті, прямі нелюдські зусилля українців у Польщі, щоб втриматись, як сконсолідована і свідома національна меншість.

Доповідь переплетена цитатами з польських публікацій і архівних матеріялів, як рівнож відповідними до змісту виїмками із споминів та віршів, виголошена до найвищої міри емоційно, викликала у присутніх непересічну реакцію. Мабуть, на залі не було нікого, хто б не заплакав, включно з прелеґенткою. На закінчення всі присутні встали і нагородили доповідачку довгими, бурхливими оплесками.

Мистецьку частину програми розпочала велика група дітей спільною деклямацією виїмків з вірша О. Тихобіжця — „Закерзоння“. З індивідуальними деклямаціями виступили: Роксоляна Гішта, деклямувала вірш — „По вивозі“ Марка Боєслава, Михась Щерба — „На Схід“ Василя Хомика, Наталя Михаськів — „Смерть націоналіста“ Михайла Якубовського. Дітей приготовила імпрезова референтка Відділу, недавно прибула з України Леся Козій.

На високому мистецькому рівні був виступ талановитої рецитаторки Ізольди Максим, яка своїм мистецьким виконанням поеми Івана Демидонта „В Павлокомі людей немає“ зворушила присутніх до сліз.

Частина виконавців мистецької програми — члени Відділу ООЧСУ: зліва — Леся Козій, Юля Троянівська, Катруся Михайлишин, Ляриса Гішта, Богдан Угрин, Богдан Михайлишин.

У мистецькій програмі виступила також недавно прибула з Польщі абсольвентка Музичної Академії у Варшаві Женя Русенко, яка при власному акомпаньяменті чудово і милозвучно виконала кілька пісень.

Великою атракцією програми був виступ групи молодих членів ООЧСУ, які при акомпаньяменті Богдана Михайлишина знаменито виконали ряд партизанських, стрілецьких і народних пісень.

Перед останньою точкою програми мґр Д. Трояновський подякував всім учасникам програми, Михайлові Якубовському за декорацію сцени, на якій під золотим Тризубом у терновому вінку виднів напис „50-ліття“, а всім присутнім на залі — за масову участь.

Він також відчитав звернення від школи в Перемишлі про допомогу. При чому проголосив загальну громадську збірку, яку започаткував 42-ий Відділ ООЧСУ і пожертвував на допомогу українцям в Польщі 5,000 дол. Збірка на ту ціль на залі принесла коло 500 дол. і вона буде продовжуватися протягом цілого року.

У фінальній точці мистецької програми знову виступила згадана попередньо група членів ООЧСУ і виконала в'язанку українських патріотичних пісень. Багато присутніх на залі підхопили слова і долучились до їхнього співу; немов перегукуючись з прелеґенткою, вони дали відповідь всім ворогам України, що, не зважаючи на всі трагедії і руїну, за словами В. Симоненка — „Народ мій є, народ мій буде, ніхто не перекреслить мій народ“. А на закінчення голосно заспівали:

Широко залунала
слава,
Що нам воскресла
вже держава,
Що Україна стала з
тюрм“.

Цю небуденну під кожним оглядом імпрезу закінчено національним гимном.

Мирон Мицьо

„Україна вчора і завтра“ — тема надзвичайної імпрези в Олбані

У квітні в Українсько-Американському Горожанському Клюбі у Вотервліті Окружний Комітет Олбанської Округи стейту Ню Йорк, Українського Конґресового Комітету Америки, влаштував цікаву громадську зустріч, що пов'язала традиційну імпрезу з новим лицем на майбутнє новонезалежної України. Одною з цілей програми було відзначення трьох важливих подій 1918-19 років в славній історії державобудування: коли Четвертим Універсалом проголошено 22-го січня 1918 нову незалежну суверенну українську державу, а рік пізніше, того ж дня проголошено воз'єднання східніх і західніх земель України, та героїчну Битву під Крутами.

До Президії увійшли: о. декан олбанського деканату УКЦеркви, Володимир Марущак (парох церков в Коговз і Трой), о. декан олбанського деканату УПЦ Володимир Пашко, о. Михайло Мищук (парох католицької церкви у Вотервліті), директор медичного управління шпиталя в Саратоґа Спринґс, Н.Й., професор кардіології й д-р медицини Андрій Баран, та гість зі Стрийщини, д-р філології і автор 10-ої статті нової Конституції України, що забезпечує державність української мови, народний депутат України Ігор І. Осташ. Обов'язки господаря імпрези, коментування й вступне слово прийняв секретар Крайової управи УККА і голова Окружного Комітету Олбанської Округи УККА проф. права і адвокат д-р Андрій В. Шуль, що надзвичайно яскраво та переконливо пояснив причину цього зібрання і значення цих дат, а також визначив плян дальшого святкування, яке спиралось над двома панельними питаннями: положення України на початку XX століття і ситуація сьогодні.

Свято відкрилося відспіванням українського державного гимну та художньо оформленою молитвою, підготованою і проведеною о. Мищуком. Місцевий представник Українсько-Американських Ветеранів, зв'язковий до Крайової станиці Об'єднання б. Вояків Української Дивізії Василь Боднар з Трой, зачитав звернення від Головної управи вояків, а секретар і молодий член Управи Окружного Комітету УККА Наталка Яновська з Амстердаму подала документальне повідомлення про історичні події в Україні 1918-19 років та причини й підсумки цих здобутків.

Д-р Шуль вказав на важливу подію 15-го лютого 1997 року, коли між українським містом і районом Стрийщини в спілці нюйоркських міст Коговз-Трой-Вотервліт була підписана юридична угода про культурно-економічний проєкт міст-побратимів. Власне при підтримці та інтервенції Окружного К-ту УККА, народний депутат д-р І. Осташ (секретар Комісії зовнішніх справ Верховної Ради України, який в той час саме представляв Україну в групі 20 законодавців з цілого світу, включно з Францією та іншими країнами Західньої Европи, в офіційній делеґації як гість Уряду ЗСА за місячною програмою відвідин стратегічних оборонних осередків Америки) прибув ще на ці подвійні відзначення в Олбані: для заключення договору міст-побратимів та участи в цій цікавій громадській імпрезі. З американської сторони угоду з містами в ЗСА підписали: господар зустрічі цієї програми конґресмен Майкл МекНалті, посадники міст Роберт Сіньорачі (Коговз), Марк Петісен (Трой) і Роберт Карлсен (Вотервліт), голови повітових управлінь повіту Олбані д-р Майкл Брезлин та повіту Ренсселір д-р Генрі Звек та, в імені губернатора Джорджа Патакі, голова Комісії міжнародної торгівлі мґр Джералд Шей. Почесним головою комітету для сприяння цієї надзвичайної програми міст-побратимів є колишній сенатор стейту та колишній голова управління повіту Олбані і ассемблімен д-р Майк Габлак, родом українець, який під час недавніх урочистих дводенних відзначень 5-ої річниці незалежности України, влаштованих Окружним комітетом Олбанської округи УККА, одержав грамоти за визначну службу громаді продовж 25-ох років. Учасники громадської імпрези 16-го лютого гаряче сприйняли це важливе повідомлення.

Далі слово мав депутат України І. Осташ. Він розповів про ситуацію в Україні сьогодні, про те, що робиться і які причини невдач та кризи. В першу чергу — це корупція на всіх рівнях та підривна робота соціялістів-комуністів. В свою чергу д-р А. Баран описав дещо працю діяспори — позитиви і неґативи — у світлі важких обставин в Україні. Після цих доповідей почалась відкрита дискусія між д-ром Осташем, д-ром Бараном і д-ром Шулем, та були також дуже інтригуючі запитання від присутніх в залі.

Імпреза завершилася молитвою, проведеною о. деканом Пашко, після чого присутні ще відспівали гимн січових стрільців „Гей, у лузі червона калина“ й приступили до смачної перекуски приготованої жіночим гуртком при олбанському УККА.

Можна сміло сказати, що настрій у присутніх після цієї імпрези був пожвавлений, бо справді багато цікавої об'єктивної інформації можна було почути у цей день тут про широку панораму подій і турбот з минувшини і сучасности України. Всі датки від святкування передалися у Добродійний Фонд „Діти Стрийщини“ (нагла поміч немічним, сиротам і вдовам, включно з важко хворими, молодими жертвами катастрофи в Чорнобилі в 1986 р.), президентом якого є І. Осташ. Ця збірка продовжується через окреме конто в ЗУАДК: c/o "Stryi Children's Fund". United Ukrainian American Relief Committee, Inc., 1206 Cottman Ave., Philadelphia, PA 19111, tel.: (215) 728-1630, факс: (215) 728-1631.

Сподіваємося і надалі на проведення таких вдалих імпрез та на якнайкращу авдиторію.

Наталія Яновська

Діяльність Осередку св. Андрія в Норт Порті

Продовжуючи наш осінньо-зимовий сезон, який кожного року тут, у Фльориді, є дуже активний, повний всіляких несподіванок та атракцій, бо приїздить до нас велика кількість наших українських людей з цілої Америки й Канади, а останньо також з України, влаштували ми в нашім культурнім осередку 8-го лютого Вечір поезії та гумору подружжя д-ра Євгена і Нілі Стецькових, наших активних і шановних всіма членів. Н. Стецьків, актриса европейської школи, рецитаторка, а при тому обдарована музично-вокальним талантом, ще раз доказала на цьому гарному вечорі своє вміння передати по-мистецьки слово і спів, а її чоловік д-р Євген — гумор і сатиричні нариси.

У цьому гарному вечорі також виступали Ганна Черінь, Іраїда Черняк і Леся Татарко. А тому, що в подружжя Стецькових також був супружий ювілей, голова осередку Роман Шраменко вітав їх словом, вином і тортом, а чисельно зібрана авдиторія многоліттям.

26-го лютого заповнилась велика заля осередку, бо в цей день наша українська соборна громада урочисто відзначала ювілей заслужених наших громадян Володимира і Павлини Різників: їхні уродини та їхнє 60-ліття супружого життя.

Вони обоє піонери та основники релігійно-культурного осередку св. Андрія, визначні діячі ОДВУ і УЗХ в Америці, а також інших громадських організацій, були ціле своє життя віддані українській визвольній справі, в яку вірили і для якої жертвенно працювали. У великій програмі з обідом включно, якою проводив Роман Шраменко, виступали Міра Повх і Ярослав Гайвас з доповідями про ювілятів; поетеса Ганна Черінь з поетичною присвятою панству Різникам; Михайло Белендюк (ОДВУ), Наталія Іванів (УЗХ), Соня Барусевич (УАКРада і бібліотека), д-р Володимир Король (Т-во гуманітарної допомоги Україні) з привітами, а тоді Н. Стецьків про минуле десятиріччя в осередку, яке демонстрував відео-фільмом д-р Є. Стецьків.

Голова осередку Р. Шраменко вручив Володимирові і Павлині Різник Почесну грамоту, яку надіслала їм амбасада України у Вашінґтоні разом з листом та поздоровленням від амбасадора України д-ра Юрія Щербака.

Шевченківські святкування 8-го березня були організовані осередком при співучасті місцевих відділів УАКР і УККА. Головним промовцем на святі була молода українка з Києва, кандидат філологічних наук і професор Державного Університету ім. Тараса Шевченка в Києві Лада Коломієць, яка зараз перебуває в ЗСА на однорічній стипендії Фулбрайта, працюючи в американських університетах у ділянці літературних перекладів і дослідів.

В гарно підготовленій програмі свята брали участь: Галина Король і Василь Дудка — деклямації; Микола Латишко — сольо-спів; Іраїда Черник — музичний супровід; вокальний ансамбль „Мрія“; Об'єднаний хор української громади Норт Порту — диригент Микола Андрушко, і Леся Татарко — ведуча програмою. В неділю 9-го березня в церкві св. Андрія відслужено поминально-соборну панахиду за спокій душі великого сина української землі Тараса Шевченка.

В суботу, 15-го березня був у нас цікавий вечір письменниці Ганни Черінь, яка розповідала про свою подорож в Україну, а її чоловік Степан Паньків висвітлював відео-фільм з різних місць України. В тому також виступала Н. Стецьків, читаючи поезії Г.Черінь і І. Черняк з музично-фортепіяновим супроводом. Відкривала вечір культурно-мистецький референт осередку Л. Татарко, а Соня Барусевич гостила присутніх солодким і кавою.

В середу, 19-го березня в залі осередку було громадське віче, де з доповіддю виступала мґр Уляна Дячук, президент УАКРади і головний предсідник УНСоюзу, говорячи на тему: „Підсумки переговорів у справі об'єднання УАКР-УККА“. Це громадське віче було другою сесією, бо перша відбулася 22-го лютого в приміщеннях церкви св. Марії, де промовляв д-р Аскольд Лозинський, президент УККА. Обидві сесії були успішні, виявивши ряд справ, які затримують довгорічні переговори обох Централь. Загальний вислід: або домовитися і діяти разом, або залишитися, як є зараз, але виступати скоординовано та гідно.

В п'ятницю і суботу — 21 і 22-го березня — в осередку відбувся великий та дуже успішний „Великодній Базар“, який приніс нам моральний та матеріяльний успіх.

В тижні від 23-го до 30-го березня в залі осередку діяла надзвичайно гарна та успішна мистецька виставка дереворитів Зенона Голубця, яку відвідало рекордове число шанувальників мистецької творчости.

В суботу, 29-го березня відбувся у нас концерт клясичної музики в пошану 70-річчя життя композитора і музиколога д-ра Ігоря Соневицького. В концерті брали участь: Людмила Джой — сопрано, Олег Чмир — баритон, і визначний український піяніст Володимир Винницький з Ню Йорку. Концерт був дуже успішний і залишив по собі гарний спомин.

16-го квітня відбувся в осередку аналітично-інформативний панель — „Україна і діяспора“. Панелістами були І. Черінь, яка говорила на тему „Українська жінка-мати в незалежній українській державі“; проф. Євген Федоренко — „Українська мова, школа і національна свідомість в сучасній Україні“; ред. Ярослав Гайвас — „Українські політичні партії в Україні та вибори в березні 1998 року“. Модератором панелю був Р. Шраменко. Панель був дуже цікавий, повний нових інформацій та спостережень, а при тому виявив багато справ, які зараз тривожать українців у діяспорі щодо посиленої русифікації в Україні, економічного застою, а тоді політично-партійної отаманщини, яка поза гучними деклямаціями не знаходить потрібного Україні політично-державного розуму.

В Страсний тиждень, в середу, 23-го квітня, Мирон Харина висвітлив фільм своєї продукції — „Слідами Спасителя“, де професійно представлено Святу землю, в якій народився і був засуджений на смерть, а тоді Воскрес Ісус Христос.

В неділю, 27-го квітня, в час Христового Воскресіння було в залі осередку „Спільне Свячене“ при великій участі наших членів та гостей. Також того ж дня наша українська громада візначила 60-ліття священства о. протопресвітера Теодора Форостія і попрощала його та паніматку Анну, які виїжджають з нашого поселення. Святом проводив голова осередку Р. Шраменко, який виголосив прощальну промову і вручив грамоту вдячности отцеві Форостієві та його шановній дружині.

Лідія Белендюк

Календарець спортових турнірів. Відбиванкові першості УСЦАК переложені.

Ланковий відбиванкової ланки УСЦАК Володимир Рудакевич і директор заповідженого турніру у Філядельфії Орест Лесюк повідомляють усі українські відбиванкові дружини, що першості УСЦАК перенесені на осінь і відбудуться в суботу, 4-го жовтня ц.р. у Філядельфії. Дирекція турніру, спільно з ланковим УСЦАК, взяли під увагу перешкоди кількох дружин, через які вони не мали можливостей приїхати на вказану дату 17-го травня ц.р.

Новий реченець — 4-го жовтня ц.р. — є сподівання, задоволить усіх потенційних учасників і вони прибудуть на першості з усіх спортових осередків: з Чикаґо, Дітройту, Клівленду, Торонто, Йонкерсу, Нюарку, як теж репрезентанти СУМ і Пласту.

Відбудеться 8-ий „Інтернацональний" футбольний турінр

8-ий з ряду річний „Інтернаціональний" футбольний турнір, що його традиційно організує футбольна ланка УСВТ „Ч. Січ", Нюарк, під патронатом УСЦАК, в цьому році відбудеться в суботу, 5-го липня, на футбольній площі „Верховина" в Ґлен Спей, Н.Й. Змагання проходитимуть на протязі цілого дня, системою 2x35 хвилин круговою системою і закінчаться перед вечором, коли першим трьом дружинам будуть вручені трофеї УСВТ „Ч. Січ".

В цьому турнірі заповіли свою участь три українські дружини (господарі, УСК, Н.Й. і СК СУМ „Крилаті", Йонкерс) та сильні клюби: німецький „Айнтрахт", Ню Йорк і СК „Бразилія", Ню Йорк, минулорічний першун.

УСК Ню Йорк — „Іберія" С.К. — 4:0.

Це були передостанні змагання сезону за чемпіонат ІІ-ої дивізії „Космополітан Сакер Ліґ", які відбулися в неділю, 11-го травня ц.р. в Ню Йорку. Цим разом наша дружина виступила до змагань в повному складі, що вплинуло на гру, в якій футболісти УСК домінували. Вже до перерви УСК провадив 3:0, що його здобули Розафіо (2) і Маріос. Після відпочинку наші футболісти дещо сповільнили темп і гра вирівнялася, але еспанські футболісти не змогли спромогтись на здобуття хоч би почесного ґоля.

В кінцевій стадії зустрічі Заращак остаточно устійнив вислід змагань 4:0. Після тієї виграної наша дружина далі займає 4-те місце в показнику табелі ігор дивізії, але у випадку перемоги в останніх змаганнях може ввійти до першої трійки. Резерва УСК після довгої серії перемог, врешті зазнала поразки з резервою „Іберії" високим вислідом 5:2. Тепер нашій резерві для остаточного здобуття чемпіонату резервової дивізії в останній залеглій грі треба здобути мінімум одну точку.

С.К.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСЦАК підтримав школу Олімпійської резерви

Дня 5-го травня ц.р. до УСЦАК наспіла подяка від Фізкультурно-спортового Т-ва „Динамо" з м. Донецького, такого змісту: „Шановні Друзі! Керівництво Донецької обласної Ради спортивного т-ва „Динамо" та колектив тренерів-виховників, всі вихованці дитячої спортивної школи Олімпійської резерви виносять щиру подяку за шанування спортивних досягнень чемпіонки Олімпійських Ігор в Атланті, донеччанки Лілії Підкопаєвої, а також її заслуженого тренера України Галини Лосинської.

В цей тяжкий час економічної напруги нашої незалежної країни, коли закриваються сотки спортивних шкіл, ми сердечно вдячні за матеріяльну підтримку нашої школи, що Ви подали в розмірі 1,000 долярів, які будуть витрачені на придбання спортивних ґімнастичних приладів. Запрошуємо і чекаємо Вас до нашої спортивної школи „Динамо".

Підписали цю подяку заслужені тренери України: А. Найленко, Л.І. Пугачева, Г.І. Лосинська. С.В. Дубова, тринадцять тренерів і 19 вихованців школи.

В додатковій дописці тренер Лілії Г. Лосинська, повторила окрему подяку для УСЦАК і згадала, що Лілія Підкопаєва посилено тренується для належної підготови до участі в чемпіонаті світу, як теж оказійно бере участь в деяких міжнародних змаганнях. Наступної осені Лілія прибуде знову до ЗСА і надіється зустрінути представників УСЦАК, щоб особисто подякувати за підтримку школи Олімпійської резерви в Донецькому.

Підтримка, що її здійснює УСЦАК особливо для юних спортовців-патріотів з Донеччини (шахістів і гімнастів), заслуговує на особливу увагу приятелів відродження спорту в Україні.

Пожертви можна висилати на адресу УСЦАК 680 Сенфорд Авеню, Нюарк, Н. Дж. 07106.

ПОДІЇ

30-ЛІТТЯ ПОСВЯЧЕННЯ ЦЕРКВИ В ҐЛЕН СПЕЙ

Ґлен Спей, Н. Й. (М. К). — Відзначення 30-ліття посвячення церкви св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й., відбудеться в неділю, 22-го червня ц. р. В год. 11-ій ранку Архиєрейську Службу Божу відслужить Владика Василь Лостен в співслуженні о. митрата Івана Терлецького і о. Івана Тиховича. Після Служби Божої на оселі УБСоюзу „Верховина" відбудеться святковий бенкет з мистецькою програмою.

ГАРВАРДСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ В КИЄВІ

Кеймбридж, Масс. (ФКУ). — Український Науковий Інститут Гарвардського Університету організує наукову конференцію в Києві в днях від 5-го до 7-го червня ц. р. п. з. „Інтелектуалісти, культура, політика: досвід Польщі і України". Конференція присвячена 50-літтю впливового польського місячника „Культура", що появляється у Парижі під редакцією Єжи Ґедройца. Співорганізаторами конференції у Києві є Український Філософічний Фонд і редакція журналу „Політична Думка".

ТІЛА ОБИДВОХ СОВЄТСЬКИХ диктаторів Володимира Леніна і Йосифа Сталіна довшу хвилю лежали забальзамовані поруч себе в ґранітному мавзолею на Красній площі у Москві, щоб бути возвеличуваними й майбутніми поколіннями. Такий був первісний плян, але, як звичайно водилося в СССР, пляни не були співзвучними з дійсністю. У 1950-их роках у першій хвилі „відлиги" Нікіта Хрущов забрав тіло Й. Сталіна. Тепер лібeрали хочуть щоб і В. Леніна забрати і поховати в землю та з цим закінчити шанування комуністичних ідолів. Щоб запобігти такій можливості, теперішня комуністами домінуюча Дума минулого тижня схвалила закон, забороняючи будь-які зміни мавзолею. Це, на думку аналітиків, є тільки відсуненням виконання вироку, бо Боріс Єльцин, який може накласти вето на згадане рішення, запропонував референдум у справі поховання В. Леніна, а це у сьогоднішній Росії є можливим до здійснення не в користь В. Леніна.

RATE	SVOBODA UNA MEMBER	SVOBODA NON-MEMBER	THE UKRAINIAN WEEKLY UNA MEMBER	THE UKRAINIAN WEEKLY NON-MEMBER
ANNUAL	75.00	100.00	40.00	60.00
SEMI-ANNUAL	40.00	60.00	25.00	35.00
QUARTERLY	22.00	33.00		

